

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรม ความรู้ และทัศนคติด้านความปลอดภัย เปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลของพนักงาน อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน อายุงาน การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและการประสบอุบัติเหตุในการทำงาน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการนำหลักด้านความปลอดภัยมาใช้ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในสายงานฝ่ายผลิตของอุสาหกรรมเรือพระจุลจอมเกล้า มีหน้าที่ในการซ่อม สร้าง ดัดแปลงแก้ไข และติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรือของกองทัพเรือ จำนวน 277 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ หัวหน้าแผนกของกองโรงงานต่าง ๆ ในฝ่ายผลิตของอุสาหกรรมเรือพระจุลจอมเกล้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของพนักงาน ประกอบด้วยข้อคำถามด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน อายุงาน การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและการประสบอุบัติเหตุในการทำงาน

2. แบบสอบถามความรู้ด้านความปลอดภัย โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติด้านความปลอดภัย โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบ Likert Scale 5 ระดับ

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัย โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบ Likert Scale 4 ระดับ

สำหรับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัย ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ ซึ่งหลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว ได้นำไปทดลองใช้กับพนักงานกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของ

แบบทดสอบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัย หาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของแบบทดสอบทักษะและพฤติกรรมด้านความปลอดภัย และวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัย จนสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จริงได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานใน สายงานฝ่ายผลิตของอุสาหกรรมเรือพระจุลจอมเกล้าในตำแหน่งพนักงานช่าง หัวหน้าช่างโรงงาน และ หัวหน้านายช่างโรงงาน โดยหัวหน้าแผนกของกองโรงงานต่าง ๆ เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม ให้แก่ผู้วิจัย จากนั้นได้ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม และเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Windows Version 11.5

## 5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศชายร้อยละ 96.8 เพศหญิงร้อยละ 3.2 พนักงานส่วนใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.6 การศึกษาระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.0 ทำงานอยู่ในตำแหน่งพนักงานช่าง คิดเป็นร้อยละ 85.2 อายุงาน 6 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 92.8 ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.2 และส่วนใหญ่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 69.0

5.1.2 ผลการวิจัยระดับของความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัย พบว่าพนักงานอุสาหกรรมเรือพระจุลจอมเกล้า มีความรู้ด้านความปลอดภัย และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะอยู่ในระดับสูง

5.1.3 ศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ และทักษะด้านความปลอดภัยของพนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่า

5.1.3.1 พนักงานที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้และทักษะด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.3.2 พนักงานที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้และทักษะด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.3.3 พนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้และทักษะด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.1.3.4 พนักงานที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความรู้ด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

5.1.3.5 พนักงานที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีความรู้ด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทัศนคติด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

5.1.3.6 พนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยแตกต่างกัน มีความรู้ และทัศนคติด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งคู่

5.1.3.7 พนักงานที่ได้รับการประสบอุบัติเหตุจากการทำงานแตกต่างกัน มีความรู้ด้านความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทัศนคติด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ความรู้ด้านความปลอดภัยกับทัศนคติด้านความปลอดภัยของพนักงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้กับทัศนคติ เท่ากับ 0.368 ซึ่งแสดงว่าความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเรือ

5.1.5 ความรู้ด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้กับพฤติกรรม เท่ากับ 0.119 ซึ่งแสดงว่าความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเรือ

5.1.6 ทัศนคติด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทัศนคติกับพฤติกรรม เท่ากับ 0.394 ซึ่งแสดงถึงทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเรือ

## 5.2 ข้อเสนอแนะ

### 5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยจากการทำงานทำให้สูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การบาดเจ็บ หรือทุพพลภาพ หรือถึงแก่ชีวิต นอกจากจะเป็นการ ทำลายศักยภาพของบุคคลากรแล้วยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้ ดังนั้นเพื่อป้องกันอุบัติภัยจากการทำงาน ไม่ให้เกิดขึ้นหรือลดจำนวนของอุบัติภัยลงให้มีอัตราการเกิดต่ำลงทุก ๆ ปี จะต้องนำหลักการจัดการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุจากการทำงานมาบังคับใช้ ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย (1) การจัดการด้านบริหาร (Management) ฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มกำหนดนโยบายหรือเป้าหมายด้านความปลอดภัย และแนวทางในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนในแต่ละปี (2) การจัดการด้าน

สถานที่ทำงาน (Workplace) ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เช่น การตรวจความปลอดภัย การตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงาน การสอบสวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเพื่อหาสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือข้อบังคับตามกฎหมาย และกำหนดมาตรการวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำ และ (3) การจัดการด้านพนักงานหรือลูกจ้าง (Employee) ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

5.2.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานอุทหาเรื่อพระจุลจอมเกล้ามีระดับความรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเรื่อ และจากการวิจัยพบว่าพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเป็นประจำทุกปี และพนักงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้นไปด้วย ดังนั้นอุทหาเรื่อควรดำเนินการเพื่อรักษาและเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก) จัดให้มีการปฐมนิเทศและฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยสำหรับผู้มาปฏิบัติงานใหม่ ให้เรียนรู้วิธีการทำงานเบื้องต้นที่ถูกต้องและปลอดภัย

ข) จัดให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดให้พนักงานทุกคนจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ค) จัดทำคู่มือปฏิบัติงานและเอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ง) จัดทำบอร์ดประกาศประจำโรงงานสำหรับให้ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

จ) จัดให้มีการกระจายเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข่าวสารความปลอดภัยให้ทุกคนได้ทราบและนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉ) สนับสนุนและส่งเสริมให้พนักงานอุทหาเรื่อได้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีทัศนคติที่ดี

5.2.1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอุทหาเรื่อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากพนักงานมีทัศนคติในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานที่ดีแล้ว พนักงานก็จะมีพฤติกรรมในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานที่ดีด้วยเช่นกัน ดังนั้นการจะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานที่ดีจึงควรเริ่มจากการสร้างทัศนคติที่ดีให้กับพนักงานทุกระดับเช่นกัน ซึ่งอุทหาเรื่อควรมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

ก) จัดให้มีการรณรงค์กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น ติดแผ่นป้ายเตือน แผ่นภาพ หรือคำขวัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งการจัดนิทรรศการ เรื่องความปลอดภัย

ข) จัดให้มีการมอบรางวัลหรือสิ่งตอบแทนแก่บุคคล หรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น ด้านความปลอดภัย

ค) เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำงานด้านป้องกันอุบัติเหตุ และการแจ้งเหตุการณ์หรือสถานะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายในการทำงาน เป็นต้น

ง) จัดให้มีผู้รับความคิดเห็นทางด้านความปลอดภัย จากข้าราชการและลูกจ้าง ตลอดจน บุคคลที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน

จ) สนับสนุนการจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ที่สามารถป้องกันอันตรายขณะปฏิบัติงานได้

ฉ) จัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอเพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติตาม กฎความปลอดภัยของหน่วยได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ช) รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความปลอดภัยจากผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งประกาศชมเชยหรือให้รางวัลต่อข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

#### 5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.2.1 ขยายงานวิจัยไปยังพนักงานที่ปฏิบัติงานในส่วนของอุทการเรือกรุงเทพ และ อุ้มหิตตลอดเขต กรมอุทการเรือ

5.2.2.2 ศึกษาประสิทธิภาพและปัญหาในการทำงานด้านความปลอดภัยของพนักงานอุ ทการเรือพระจุลจอมเกล้า เพื่อการพัฒนาการทำงานและบุคลากร

5.2.2.3 ศึกษาการรับรู้ความเสี่ยงของพนักงานอุทการเรือพระจุลจอมเกล้าที่จะต้อง ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

5.2.2.4 ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

5.2.2.5 ศึกษาปัจจัยอื่นนอกจากลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน